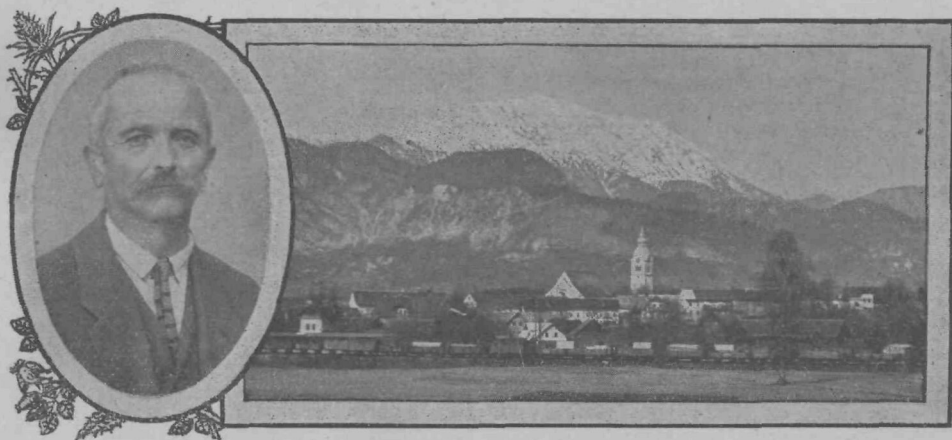

FR. ROJEC:

Učiteljeva tridesetletnica.

poznala sva se v Ljubljani v ljudski kuhinji, kamor sva hodila na hrano. Potem sva sklenila trajno prijateljstvo ob prireditvi slavnostnega Miklavževega večera v mojem stanovanju na Bregu šte. 4. On, Ivan Šemrl, je hodil v realko, a jaz v gimnazijo. Po dovrstitvi dveh razredov realne šole je l. 1888. odšel na učiteljišče v Kopru, kjer je napravil l. 1892. zrelostni izpit za učitelja. Po kratkih učiteljskih službovanjih v Spodnjem Logatcu, Grahovem in v Svetem Vidu nad Cerknico je bil l. avgusta 1896. nameščen za stalnega učitelja in šolskega upravitelja na enorazredni osnovni šoli v Lescah pri Radovljici. Tu službuje še sedaj in je letos na tihem v krogu svoje družine praznoval tridesetletnico te službe. Pričujoča slika kaže njega in njegovo sedanje bivališče Lesce.

Trideset let učiteljskega službovanja v enem kraju, to pač ni malenkost! In prijatelj Ivan ni skrbel v tej dolgi dobi svojega bivanja v Lescah le zase, za šolo, za vsestranski gospodarski in narodni napredek, ampak tudi za svojo družino. Leta 1899. se je oženil in ima zdaj poleg žene pet hčerk in dva sina, a štirje otroci so mu umrli. Lahko si mislite, koliko telesnega in duševnega napora in skrbi je moral pretrpeti ubogi oče ob pičli učiteljski plači v svrhu vzdrževanja tako številne družine!

Leta 1894. sem jaz prišel v Radovljico in tri leta pozneje sem tam nastopil svojo raskavo službo. Z Ivanom sva se večkrat sešla v Lescah in v Radovljici in vselej sva si imela največ potožiti o svojih družinskih križih in težavah, ki so naju trli in mučili vedno huje. Vkljub temu

pa nama niso prizanesli najini narodni nasprotniki. Leta 1916. sva bila oba potrjena za črna vojnika. In ko so bili najini vrstniki oproščeni iz službenih ozirov, naju ni hotela oprostiti višja vojaška oblast. Šemrl je moral oditi na vojaško službovanje v Siegmunds-Herberg na Spodnjem Avstrijskem, kjer so ga dodelili k straži v ujetniškem taboru. K sreči pa je bil tam za poveljnika dober in zaveden Slovan, Poljak Bureš, ki je Šemrlu blagohotno lajšal službovanje in mu je večkrat dal dopust na veliko jezo njegovih radovljjskih preganjalcev.

Prihodnje leto bo prijatelj Šemrl doslužil in stopil v zasluženi pokoj. Ostane pa v Lescah in si tu poišče miren dom. Sedaj ga ne miče v njegov rojstni kraj Črni vrh nad Idrijo, ki je nanj raztegnila svojo nasilno državno oblast grabežljiva in Slovencem skrajno sovražna Italija. Želim njemu in njegovi družini na novem domu mnogo, mnogo let mirnega in zadovoljnega življenja kakor tudi dočakanja srčnozaželenega dneva, ko tudi njegovemu ljubljenu rojstnemu kraju zasiže svoboda!

Solza.

*Tam Hrušica v temò se skriva,
Snežnik objeli so okovi,
opasan s trnjem Javornik počiva
in v Črni vrh lijó otrovi.*

*»V Postojni je kristalna jama
in v njej so biseri nešteti.«
»»Ah, kam? Zagradil tujec pot je nama...««
»In biseri?« — »»Iz nje so vzeti!««*

*»Saj solnčna naša je Vipava!
Kaj mar so steze ti neznane?«
»»Ne smeva... Tuja tamkaj je zastava,
mejnik je zakopan v Podstrane...««*

*»Pa Idrija? Se ona je li skrila?
Daj, vprašaj urno lastovico!«
»»O, veš, še njo je sila tujčeva zalila,
da vzame ji slovensko govorico...««*

Albin Čebular.

